

EU nieuwsbrief 2016 | 1

De EU Nieuwsbrief van het Koninklijk Actuariel Genootschap (AG) is bedoeld om leden, studenten en belangstellenden, te informeren over (actuariële) ontwikkelingen in Europa. Het doorsturen van de nieuwsbrief buiten deze doelgroep wordt niet op prijs gesteld. Belangstellenden kunnen zich richten tot het redactiesecretariaat (pascale.heese@ag-ai.nl) voor het regulier ontvangen van deze Nieuwsbrief. Copyright berust bij het AG. Het overnemen van passages in andere publicaties is toegestaan met bronvermelding.

■ **Werkprogramma Europese Commissie 2016 | 2**

De Commissie–Juncker lanceerde eind oktober 2015 haar werkprogramma voor 2016. Hierin ligt de nadruk op migratie, economische en sociale kwesties, energie en duurzaamheid.

■ **EU-voorzitterschap Nederland | 2**

Elk halfjaar is een lidstaat voorzitter van de Raad van de Europese Unie. In het eerste halfjaar van 2016 valt deze beurt voor de twaalfde keer toe aan Nederland.

■ **Individuele pensioenen | 3**

De EU wil een interne markt ontwikkelen voor individuele pensioenproducten (Personal Pension Products of PPP).

■ **IORP II en aanverwanten | 3**

Het IORP II dossier vordert gestaag, maar toch iets minder spoedig dan verwacht. Vorig jaar was de prognose dat de triloog zou kunnen beginnen in januari 2016, maar zover is de procedure nog niet gevorderd.

■ **Verzekeringsdistributierichtlijn (IDD) | 4**

De herziene verzekeringsbemiddelingsrichtlijn (IMD 2) is door de Commissie voorgesteld op 3 juli 2012 en aangenomen in november (EP) en in december 2015 (Raad) onder de naam Verzekeringsdistributierichtlijn oftewel Insurance Distribution Directive (IDD).

■ **Solvency II | 4**

Solvency II (SII) is op 1 januari 2016 van kracht gegaan na meer dan een decennium voorbereiding.

■ **De Europese Bankenunie | 5**

Terwijl de eerste twee stappen in de oprichting van de Europese Bankenunie zijn bereikt door de oprichting van het Single Supervisory Mechanism (SSM) en het Single Resolution Mechanism (SRM) is er nog steeds geen gemeenschappelijk depositogarantiesysteem.

■ **Herstel-en afwikkelingsraamwerk niet-banken | 6**

Voor wat de niet-bancaire sector betreft ligt de focus van de Commissie op een voorstel voor een herstel- en afwikkelingsraamwerk voor centrale tegenpartijen (CCPs).

■ **De kapitaalmarktunie | 6**

30 september 2015 introduceerde de Europese Commissie het actieplan voor de opbouw van een kapitaalmarktunie (CMU). Gelijktijdig met het uitkomen van het actieplan heeft de Europese Commissie een call for evidence gepubliceerd.

■ **Richtsnoeren producttoezicht en bestuursregelingen door verzekerings-ondernemingen | 7**

Op 30 oktober 2015 heeft EIOPA een discussienota uitgebracht over het herziene ontwerp van voorbereidende richtsnoeren voor producttoezicht- en governance-regelingen van verzekeringsondernemingen en verzekeringsdistributeurs (POG richtsnoeren).

■ **Verdere werkzaamheden op consumentenbescherming en financiële innovatie | 8**

Volgens het werkplan voor 2016 van het Gezamenlijke Comité van de ETAs blijven de ETAs zorgen dat de consumentenbescherming en financiële innovatie een belangrijk element van hun regelgevende en toezichhoudende activiteiten zal zijn.

■ **Groenboek financiële retaildiensten | 8**

Op 15 december 2015 heeft de Europese Commissie het Groenboek financiële retaildiensten uitgegeven.

■ **Herziening Richtlijn Gegevensbescherming | 9**

Op een buitengewone vergadering op 17 december 2015 heeft de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken van het Europees Parlement haar standpunt bepaald over de teksten waarover tijdens de triloog tussen de Raad, het Europees Parlement en de Commissie overeenstemming was bereikt.

■ **Europese agenda | 10**

■ **Afkortingen en begrippen | 11**

Werkprogramma Europese Commissie 2016

naar top

De Commissie–Juncker lanceerde eind oktober 2015 haar werkprogramma voor 2016. Hierin ligt de nadruk op migratie, economische en sociale kwesties, energie en duurzaamheid. Het bevat een beperkt aantal wetgevende voorstellen, die aansluiten op de in 2015 aangenomen strategische programma's. De Commissie wil zich richten op 'de grote zaken'. Daarnaast is in dit werkprogramma veel aandacht voor het verbeteren van bestaande wetgeving.

De belangrijkste wetgevende voorstellen zijn:

- Initiatieven voor beter migratiebeheer en voorstellen over grensbeheer;
- Een kringloopeconomie, volgende stappen voor een duurzame toekomst voor Europa en wetgeving ter uitvoering van de energie-unie;
- Een agenda voor nieuwe vaardigheden voor Europa, een nieuwe start voor werkende ouders en een pijler voor sociale rechten in het kader van het verdiepen van de economische en monetaire unie;
- Een pakket over vennootschapsbelasting en een actieplan over btw;
- Voltooiing van de bankenunie;
- Implementatie van de kapitaalmarktunie.

Bijlage 3 van het werkprogramma vermeldt 17 wetgevende initiatieven, waar de Europese Commissie prioriteit aan geeft. Een van deze voorstellen is de Richtlijn over belasting op financiële transacties en nauwere samenwerking, het EU securitisatie-kader en het anti-discriminatie voorstel (voorstel over gelijke behandeling tussen personen, ongeacht godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid).

Naast het indienen van betere wetsvoorstellen, richt de Commissie zich dit jaar ook op het intensiever controleren van bestaande wetgeving en voorstellen. Dit wordt gedaan door [het REFIT-programma](#), dat moet garanderen dat EU-wetgeving geschikt blijft voor het beoogde doel en tot de beoogde resultaten leidt. In het werkprogramma voor 2016 staan 27 REFIT-acties om de kwaliteit van de bestaande EU-wetgeving te herzien.

Er worden 13 REFIT-acties in verband met kerninitiatieven uitgevoerd, waaronder:

- Een evaluatie en herziening van de Prospectus Richtlijn, waardoor het makkelijker wordt voor kleine bedrijven om investeringen vanuit de markt te ontvangen;
- Een evaluatie van de Richtlijn betreffende financiële conglomeraten;
- Een herziening van de Verordeningen inzake het Europees durfkapitaalfonds (EuVECA) en het Europees sociaalondernemersfonds (EuSEF). Doel hiervan is om deze fondsen onderdeel te maken van de kapitaalmarktunie zonder dat dit het niveau van bescherming voor investeerders verlaagt;
- Een evaluatie van de Richtlijn over motorrijtuigenverzekering ;
- Een follow-up van het verslag betreffende de herziening van de financiële wetgeving.

Het werkprogramma zet de plannen van de Commissie uit voor de komende twaalf maanden en dient als vooruitblik voor wat we kunnen verwachten tussen nu en oktober 2016. De Europese Commissie laat met dit programma zien dat het zich nog steeds toespitst op betere regelgeving, groots op de grote onderwerpen, en klein op de kleinere. De focus blijft op het stimuleren van banen en groei.

Elk jaar produceert de Commissie ook een synthese rapport over wat in het voorafgaande jaar is bereikt. Dit synthese rapport sluit het Commissie jaarplan, de programmering, en de rapporteercyclus af. Het jaarlijkse rapport van de activiteiten in 2015 van DG FISMA (directoraat–generaal Financiële Instellingen, Stabiliteit en Markten van de Commissie) volgt naar verwachting in maart 2016.

EU-voorzitterschap Nederland

naar top

Elk halfjaar is een lidstaat voorzitter van de Raad van de Europese Unie. In het eerste halfjaar van 2016 valt deze beurt voor de twaalfde keer toe aan Nederland. Tijdens het EU-voorzitterschap zit Nederland de vergaderingen van de Raad voor en neemt het voortouw bij onderhandelingen tussen de lidstaten onderling. Ook behartigt Nederland de belangen van de lidstaten bij onderhandelingen met de andere Europese instellingen over nieuwe regelgeving. Nederland moet er vooral voor zorgen iedereen, van de lidstaten tot en met het Europees Parlement, binnen boord te houden. De meerderheid van het werk is gericht op het voortzetten van het Luxemburgse voorzitterschap, maar niet alle voorstellen gericht op 2016 kunnen door Nederland worden voltooid.

Prioriteiten en dossiers

De voornaamste prioriteiten zijn een strategische agenda voor de EU in tijden van verandering, banen scheppen door innovatieve groei en verbinding zoeken met maatschappelijke actoren. De voornaamste dossiers waar Nederland zich mee zal bezighouden zijn:

1. Stimuleringsplannen Juncker Commissie
2. Digitale Economie
3. Energie & Klimaat
4. Buitenlands Beleid

Prioriteiten Financiële Sector

Een succesvolle IORP II triloog staat hoog op de agenda. Het voortzetten van de Raadsvergadering over het securitisatie initiatief behoort eveneens tot de prioriteiten, net als het voltooien van de kapitaalmarktunie en de bankenunie.

Individuele pensioenen

[naar top](#)

De EU wil een interne markt ontwikkelen voor individuele pensioenproducten (Personal Pension Products of PPP). De (vorige) Commissie heeft daartoe op 23 juli 2014 een advies oproep gedaan aan EIOPA om een breed spectrum van PPP's te onderzoeken (met inbegrip van PPP's in de vorm van levensverzekeringen, collectieve pensioenen- en contracten, Pijlerbis regelingen en andere vormen van PPP's, zoals lijfrenteproducten en omgekeerde hypotheke), evenals regelgeving voor PPP aanbieders en distributie en informatieverstrekking gerelateerde zaken. EIOPA heeft daar in 2013 al een rapport over gepubliceerd.

De nadruk ligt tot nu toe op een 29ste regime in de vorm van een Pan-Europees Privé Pensioen product (PEPP). Een PEPP wordt meestal gezien als een aanvulling op de 1ste en 2de pijler, maar kan tegelijkertijd ook van groter belang zijn voor de markten met onderontwikkelde pensioenstructuren. Het is overigens niet de bedoeling dat een PEPP de bestaande 3de pijler productenmarkt ondermijnt. Een PEPP moet ook duidelijk worden onderscheiden van bedrijfspensioenen. Het advies van EIOPA wordt begin februari 2016 verwacht.

Vragen waarop EIOPA een antwoord zal formuleren zijn onder andere: moet een nieuwe PPP klasse, bestaande uit producten voor pensioeninkomen, worden onderworpen aan minimum of maximale harmonisatie? Moeten bepaalde fundamentele garanties een verplichte eigenschap zijn voor een product klasse met de naam "Privé Pensioen Producten"? Zo ja, welke soorten garanties moeten als "basis" bestempeld worden?

Verdere initiatieven en opvolging zijn in handen van de Commissie.

IORP II en aanverwanten

[naar top](#)

Het IORP II dossier vordert gestaag, maar toch iets minder spoedig dan verwacht. Vorig jaar was de prognose dat de triloog zou kunnen beginnen in januari 2016, maar zover is de procedure nog niet gevorderd.

Voorgesteld door de Europese Commissie op 27 maart 2014, is het IORP II ontwerp nog steeds in behandeling bij het Europees Parlement in de commissie Economische en Monetaire Zaken (ECON). Er is grote bereidheid in het EP om aan te sluiten bij de tekst van de Raad.

Rapporteur Bryan Hayes (EPP; IE), publiceerde op 28 juli 2015 zijn ontwerpverslag met 138 amendementen op de oorspronkelijke tekst van de Commissie. Tegen 1 oktober waren er 700 amendementen meer, ingediend door de verschillende EP-leden van ECON, en besproken op 10 november. Rapporteur Hayes, schaduwrapporteurs Paul Tang (S&D, NL), Ashley Fox (ECR, GB), Sophie In 't Veld (ALDE, NL), Miguel Urban Crespo (GUE/NGL, ES) en Bas Eickhout (Greens, NL) proberen al weken over de vele amendementen een akkoord te bereiken waarin alle Europeanen zich kunnen terugvinden. De ECON stemming, eerst gepland voor begin november, vervolgens verzet naar 1 december 2015, is opnieuw uitgesteld tot 25 januari 2016. De plenaire stemming staat voorlopig ingepland voor 8 maart 2016. Heikle punten zijn de vereiste transparantie naar de begunstigen toe, de funding vereisten en de manier van organiseren van grensoverschrijdende pensioenfondsen, waarbij deze laatste twee punten nauw samenhangen.

Volgens de laatste informatie zijn de compromisamendementen bijna afgerond. Bijzonder opmerkelijk is dat elke verwijzing naar gedelegeerde handelingen, of het nu gewone gedelegeerde handelingen zijn, of gedelegeerde handelingen van het RTS of ITS type, of zelfs EIOPA richtsnoeren, door de medewetgevers radicaal naar de prullenbak verwezen zijn. Zo zal het grootste deel van de inhoud en vorm van het Pension Benefit Statement hoogstwaarschijnlijk slechts door de Lidstaten bepaald worden. Dit heeft niet alleen implicaties voor de rol van EIOPA maar vooral voor het verwezenlijken van de interne markt.

De Raad kwam sneller tot een akkoord dan het EP. Het compromis van het voorzitterschap is gepubliceerd op 28 november 2014, samen met een onderhandelingsmandaat. Zodra ECON het rapport Hayes heeft aanvaard, kan de triloog van start gaan onder het Nederlandse voorzitterschap (januari-juni 2016). De Commissie had de omzetting tegen eind 2016 voorzien en de toepassing vanaf 1 januari 2017. Maar dit wordt heel erg krap.

Zoals het voorstel er nu voor staat, is er voor actuarissen mogelijkwijze een dubbele taak. Enerzijds is artikel 14,4 IORP I behouden. Het vereist een certificatie van de technische voorzieningen door een actuaaris, of door een andere specialist, terwijl anderzijds de actuariële functie is ingevoerd, die niet door een actuaaris moet worden uitgeoefend maar wel door een persoon, intern of extern, die moet voldoen aan de 'fit & proper' vereisten en die onafhankelijk moet zijn.

In de tussentijd heeft EIOPA een eerste IORP stresstest gehouden en in parallel een tweede IORP kwantitatieve assessmentstudie (QA) in het kader van het Holistic Balance Sheet concept. De resultaten van de stress test worden eind deze maand verwacht. Tegen eind maart geeft EIOPA niet alleen de resultaten van de IORP QA vrij, maar ook haar advies over EU solvabiliteitsregels voor pensioenfondsen aan de Commissie meedelen.

Omdat er in veel landen een verschuiving plaatsvindt van DB naar DC, wordt communicatie naar de leden toe nog belangrijker. In die context is EIOPA's raadpleging over Goede praktijken in het kader van communicatiemiddelen en -kanalen om te communiceren met leden van bedrijfspensioenfondsen ([Good Practices on communication tools and channels for communicating to occupational pension scheme members](#)) dan ook goed getimed. Deze raadpleging loopt nog tot 22 maart 2016.

Verzekeringsdistributierichtlijn (IDD)

naar top

De herziene verzekeringsbemiddelingsrichtlijn (IMD 2) is door de Commissie voorgesteld op 3 juli 2012 en aangenomen in november (EP) en in december 2015 (Raad) onder de naam Verzekeringsdistributierichtlijn oftewel Insurance Distribution Directive (IDD). Publicatie wordt verwacht in de komende weken. Deze richtlijn is de enige EU-wetgeving die de point-of-sale van (her)verzekeringsproducten regelt om zo de rechten van de consument te beschermen. IDD is een minimum harmonisatie richtlijn en laat de lidstaten expliciet toe om aan goldplating te doen. Nederland loopt voor op andere lidstaten ten aanzien van haar provisieverbod, waardoor de financiële banden tussen banken en verzekeraars enerzijds en adviseurs en bemiddelaars anderzijds worden doorbroken.

De nieuwe IDD is bedoeld om de regulering van de markt voor (her)verzekeringen te verbeteren door het creëren van een gelijk speelveld voor alle partijen die betrokken zijn bij de verkoop van (her)verzekeringsproducten, en ook om bescherming voor polishouders te versterken. De richtlijn betreft dus niet alleen tussenpersonen, maar ook (het personeel van) (her)verzekeringsondernemingen die rechtstreeks/online verkopen, aggregators en prijsvergelijkende websites. Verder zijn er verhoogde informatieverplichtingen over bijvoorbeeld de verloning van de verkoper en worden de beroepsverplichtingen versterkt (increased professional requirements), waarbij de last op de home lidstaat ligt en niet langer op de host lidstaat. De definitieve tekst verschilt dan ook nogal van het Commissievoorstel.

De richtlijn wordt van kracht twintig dagen na publicatie. Voor de omzetting van de richtlijn wordt twee jaar voorzien. Dit betekent dat de herziene regels voor de distributie van verzekeringsproducten niet later dan begin 2018 nationaal moeten in orde zijn. Er zijn gedelegeerde handelingen voorzien op een aantal artikelen (25,28, 29 en 30) evenals richtsnoeren.

Solvency II

naar top

Level 1

Solvency II (SII) is op 1 januari 2016 van kracht gegaan na meer dan een decennium voorbereiding. Ter herinnering: de Commissie stelde haar SII richtlijn voor op 10 juli 2007 en haar Omnibus II (OI) richtlijn op 19 januari 2011. Nog niet alle landen hebben de richtlijn(en) omgezet in nationaal recht.

Level 2 – gedelegeerde verordening

In het kader van de Kapitaalmarktunie heeft de Commissie op 30 september een amenderende gedelegeerde verordening aangenomen die [de gedelegeerde verordening ter aanvulling van de Solvabiliteit II richtlijn](#) wijzigt. De belangrijkste wijzigingen zijn:

- De invoering van een nieuw type van activa, 'gekwalficeerde investeringen in infrastructuur'. Op deze aparte nieuwe categorie wordt een lagere kalibratie toegepast dan die anders van toepassing zou zijn voor dergelijke investeringen in niet-genoteerde aandelen (verlaagd van 49% tot 30%). Dit zal uiteindelijk leiden tot een lagere kapitaalsvereiste.
- Dat investeringen in Europese Lange Termijn Investeringsfondsen (ELTIFs) ook profiteren van dezelfde kapitaalvereisten als aandelen verhandeld op een gereguleerde markt, door een lagere kalibratie dan die van de categorie 'andere aandelen'. Daardoor worden ELTIFs gelijk behandeld met investeringen in Europese durfkapitaalfondsen en Europese sociaalondernemerschapsfondsen.
- Een overgangsmaatregel voor beleggingen in aandelen die wordt uitgebreid tot niet-beursgenoteerde aandelen, zodat verzekeraars zich niet plotseling zullen terugtrekken uit aandelenbeleggingen.
- Duidelijkheid over de manier waarop verzekeraars de overgangsmaatregel dienen te gebruiken voor aandelen gehouden in beheerde fondsen (managed funds).

De Raad heeft, ondanks reserves van de Tsjechische Republiek en Hongarije, geen bemerkingen opgelegd bij deze amendering en haar fiat gegeven. Het Europees Parlement houdt zijn 'nihil obstat' nog in beraad en heeft een verlenging van de onderzoeksperiode met drie maanden aangekondigd. Er zijn bezwaren over zowel de vorm als de inhoud van deze nieuwe gedelegeerde verordening. Eén van de elementen betreft bijvoorbeeld het feit dat de Commissie, amper twee weken na de aanname van de amendementen, aan EIOPA een nieuwe consultatie stuurde, ditmaal ter uitbreiding van de infrastructuur activa met 'infrastructure corporates' waarover de Commissietegen eind januari 2016 advies verwacht. Het Parlement schrijft momenteel een brief aan de Commissie om onder andere meer opheldering te vragen over deze tweede consultaties.

L2 – ITS

De Commissie publiceerde dit najaar nog [een reeks technische uitvoeringsnormen \(ITS\)](#), in de vorm van Uitvoeringsverordeningen. Zeven op 12 november en drie op 2 december 2015. Daarmee rondde zij het ITS gedeelte van SII af, met 16 ITS in totaal. De drie laatste ITS betreffen de uitgebreide details over de rapporteringen. Zo bevat de "uitvoeringsverordening (EU) 2015/2450 van de Commissie van 2 december 2015 tot vaststelling van technische uitvoeringsnormen met betrekking tot de templates voor de indiening van informatie bij de toezichthoudende autoriteiten in overeenstemming met richtlijn 2009/138/EG van het Europees Parlement en de Raad" ruim 1.200 pagina's templates.

Er zit nog één voorstel van ITS in de pijplijn, namelijk een ITS over de procedures voor de toepassing van de overgangsmaatregelen voor de berekening van de aandelen submodule waarvoor EIOPA op 6 november haar rapport aanleverde. Dat betekent dat de ITS tegen 6 februari door de Commissie moet worden aangenomen.

L3–Richtsnoeren

Ook EIOPA heeft nu alle geplande richtsnoeren uitgebracht. Nadat EIOPA op 2 februari 2015 een eerste reeks [SII richtsnoeren](#) over 19 verschillende onderwerpen openbaar maakte, heeft de autoriteit dit najaar nog een reeks van tien sets van richtsnoeren vrijgegeven, zoals bijvoorbeeld de 70 Richtsnoeren voor het governancestelsel. Daarin valt onder andere te lezen:

1.12. Wat de actuariële functie aangaat, richten deze richtsnoeren zich op wat moet worden gedaan door de actuariële functie in plaats van op hoe dit moet worden uitgevoerd. Aangezien de actuariële functie ten doel heeft een zekere mate van kwaliteitsborging te bieden via deskundig technisch actuariële advies, is het des te belangrijker om specifieke technische richtsnoeren te geven voor de taken, verantwoordelijkheden en andere aspecten van de actuariële functie.

1.13. Momenteel bestaat in sommige lidstaten de 'verantwoordelijke/aangewezen actuaris'. Omdat Solvabiliteit II niet voorziet in de 'verantwoordelijke/aangewezen actuaris', is het aan de betrokken toezichthoudende autoriteiten om te bepalen of ze de 'verantwoordelijke/aangewezen actuaris' willen handhaven, en hoe deze zich verhoudt tot de actuariële functie. Op deze kwestie wordt in deze richtsnoeren echter niet ingegaan.

De vier sets van richtsnoeren over de SII voorbereidende fase zijn niet langer geldig, omdat deze fase op 31 december 2015 eindigde.

Bijzondere elementen:

EIOPA heeft begin januari (8/1 met een aanpassing voor de Hongaarse forint op 13/1) de technische informatie over de risicovrije rentetermijnstructuur (RFR) gepubliceerd met referentie naar december 2015. Na een [herziening \(door PwC\)](#) van het berekeningsproces is in december de codering daarvan vrijgegeven, die voor de maandelijkse berekening van de RFR wordt gebruikt. [Meer informatie \(met inbegrip van FAQ\)](#).

[Lees ook de laatste versie \(december 2015\) voor wat de symmetrische aanpassing van de kapitaalsvereiste op aandelen betreft.](#)

Voor wat betreft de ultimate forward rate (UFR) van 4,2 % voor de rentetermijnstructuur voor de verplichtingen uitgedrukt in Euro heeft EIOPA onlangs aangekondigd dat deze onveranderd blijft tot ten minste eind 2016 om de stabiliteit van het SII kader voor de implementatie door verzekerings- en herverzekeringsondernemingen en de toezichthoudende autoriteiten te garanderen. EIOPA herzielt momenteel wel de methodologie om de UFRs te bepalen. Een openbare raadpleging hieromtrent wordt dit jaar nog verwacht. EIOPA heeft de intentie om over de resultaten van de evaluatie te beslissen in september 2016.

Nieuws van EIOPA

Het mandaat van voorzitter Gabriel Bernardino is voor de laatste keer met vijf jaar verlengd. Carlos Montalvo, de uitvoerende directeur van EIOPA, besloot zich niet voor zijn eigen opvolging kandidaat te stellen. Een nieuwe uitvoerend directeur wordt voor maart 2016 benoemd.

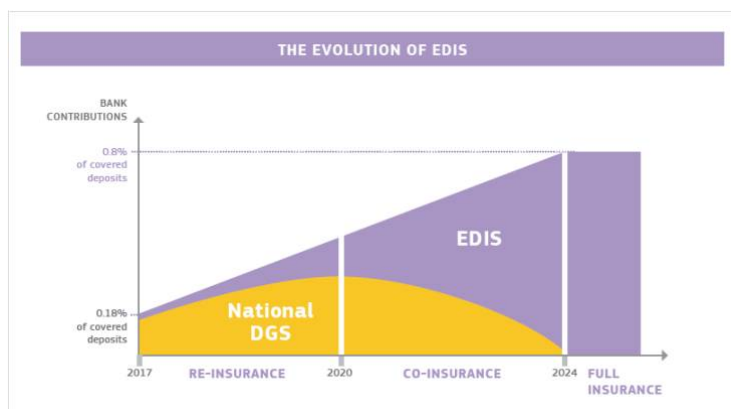
De Europese Bankenuie

[naar top](#)

Terwijl de eerste twee stappen in de oprichting van de Europese Bankenuie zijn bereikt door de oprichting van het Single Supervisory Mechanism (SSM) – operationeel sinds 4 november 2014 en in handen van de ECB – en het Single Resolution Mechanism (SRM) – operationeel sinds 1 januari 2016 en in handen van de Single Resolution Board (SRB) –, is er nog steeds geen gemeenschappelijk depositogarantiesysteem. Daarom, en als volgende stap in de verdere uitwerking van de Europese Bankenuie, heeft de Commissie op 24 november 2015 een voorstel van verordening aangenomen dat voorziet in de oprichting van een [European Deposit Insurance System](#) (EDIS of Europees Deposito Garantie Systeem). Het betreft de derde pijler van de Bankenuie.

De oprichting van EDIS verloopt in drie opeenvolgende fasen: een herverzekeringsregeling voor de deelnemende nationale depositogarantiestelsels (DGS) in een eerste periode van drie jaar, een medeverzekering voor de deelnemende nationale DGS in een tweede periode van vier jaar, en een volledige verzekering voor de deelnemende nationale depositogarantiestelsels daarna op permanente basis. Een nationale DGS kan alleen profiteren van EDIS als de fondsen opgebouwd zijn in lijn met een exact financieringsplan en als het ook voldoet aan de essentiële eisen in het kader van het EU-recht. De SRB, die zou worden uitgebreid om ook EDIS te beheren, zou nationale depositogarantiestelsels gaan opvolgen en slechts gelden vrijmaken wanneer aan duidelijk omschreven voorwaarden is voldaan.

EDIS is ook een prioriteitsdossier voor het Nederlands voorzitterschap.

Herstel- en ontwikkelingsraamwerk niet-banken

[naar top](#)

Voor wat de niet-bancaire sector betreft ligt de focus van de Commissie op een voorstel voor een herstel- en ontwikkelingsraamwerk voor centrale tegenpartijen (CCPs). Het verschijnt in het begin van dit jaar. Een mogelijk dergelijk Europees raamwerk voor de verzekeringssector wordt beïnvloed door de internationale ontwikkelingen met betrekking tot G-SIIs, gestuurd door de IAIS (en de FSB), en door wat er in Europa gebeurt aan de bankenkant.

Sinds 1 januari 2015, datum van het in werking treden van het kader voor het herstel en de afwikkeling van kredietinstellingen (richtlijn 2014/59/EU), zijn herstelplannen namelijk een belangrijk aspect geworden van planning en risicobeheer bij banken. [EBA's tweede rapport](#) over herstelplanning bij 19 grote Europese bankgroepen gaat hier ook over. Tegelijkertijd zijn vele verzekeringstoezichthouders anno 2016 onderdeel van een geïntegreerde toezichthouder. Ook dit element zou de uitwerking van een Europees kader kunnen versnellen.

In die context is het ook relevant te verwijzen naar recente richtsnoeren van EBA ter specificatie van de voorwaarden voor de financiële steun binnen de groep (group support) uit hoofde van artikel 23 van Richtlijn 2014/59/EU.

De ESRB bereidt momenteel een rapport voor de Europese Commissie voor over de noodzaak van herstel en resolutie regimes en een aantal gemeenschappelijke beginselen voor verzekeringsgarantieregelingen binnen de EU. Voor wat betreft verzekeringen hebben zelfs niet alle EU landen een garantiesysteem. In haar recente en uitgebreide rapport getiteld '[Report on systemic risk in the EU insurance sector](#)', acht de ESRB het huidige garantieregime niet geschikt om een 'double hit' scenario op te vangen. Dit houdt het gelijktijdig plaatsvinden van een daling in de waarde van activa, gekoppeld aan een langdurend lage risicovrije rente, in.

De kapitaalmarktunie

[naar top](#)

30 september 2015 introduceerde de Europese Commissie het actieplan voor de opbouw van een kapitaalmarktunie (CMU). Gelijktijdig met het uitkomen van het actieplan heeft de Europese Commissie een call for evidence gepubliceerd. Het doel hiervan is inzicht te krijgen in de cumulatieve impact en interactie van de huidige Europese wet- en regelgeving op het gebied van financiële diensten. De deadline voor reacties is verlengd tot eind januari 2016. De Commissie is op zoek naar empirisch bewijsmateriaal en concrete feedback over regels die het vermogen van de economie om te groeien en zichzelf te financieren belemmeren; onnodige administratieve lasten; interacties, inconsistenties en lacunes en regels die aanleiding geven tot onbedoelde gevolgen.

Zie: http://ec.europa.eu/finance/consultations/2015/financial-regulatory-framework-review/index_en.htm

Het actieplan voor het opbouwen van een kapitaalmarktenunie is een belangrijk onderdeel van het investeringsplan van de Commissie–Juncker. Het maakt de mobiliteit van kapitaal in Europa makkelijker. De EU–kapitaalmarkt is nog steeds sterk afhankelijk van banken en relatief onontwikkeld en versnipperd. Met de CMU wil de Commissie de belemmeringen voor internationale investeringen aanpakken en niet–bancaire kredietverlening verder ontwikkelen.

Een belangrijk initiatief dat samen met het plan is voorgesteld, is het voorstel voor een beter wetgevend kader rond [securitisaties](#). Dit is een pakket van twee wetgevingsvoorstellen, waaronder een verordening. De Europese Commissie wil goed gereguleerde securitisatiemarkten in de EU, die eenvoudig, transparant en gestandaardiseerd zijn, nieuw leven inblazen.

Een ander onderdeel van het plan is [het voorstel voor de nieuwe prospectus verordening](#) dat de Europese Commissie op 30 november 2015 heeft gepubliceerd. Deze verordening en haar uitvoeringsmaatregelen vervangt de huidige Prospectusrichtlijn (2003/71/EG). Uit de speech van Jonathan Hill – het Europese Commissielid dat zich bezighoudt met de kapitaalmarktenunie – volgt dat het voorstel voor de nieuwe Prospectus verordening ervoor zorgt dat het opstellen van een prospectus simpeler, sneller en goedkoper wordt.

De belangrijkste veranderingen in de voorgestelde Prospectus verordening zijn:

- Minder belastende prospectusregels voor het MKB;
- De vrijstelling voor kleine emissies wordt verruimd;
- Secundaire emissies voor beursgenoteerde onderneming worden vergemakkelijkt;
- De samenvatting van de prospectus dient te worden beperkt tot maximaal 6 A4–pagina's;
- Versneld goedkeuringsproces voor uitgevende instellingen die op frequente basis emissies doen.

De Europese Commissie heeft de wetgevingsvoorstellen over securitisatie en over de prospectus doorgestuurd naar het Europees Parlement en de Raad. In het Europees Parlement is de securitisatie verordening in ECON toegewezen aan Paul Tang (S&D, NL) als rapporteur en de prospectus verordening aan rapporteur Philippe De Backer (ALDE, BE). Er is brede steun voor het securitisatie voorstel. Het Europees Parlement en de Raad mogen nu amenderen, hierna wordt een trilogie in gang gezet. Nederland wil tegen juni 2016 een algemene benadering hebben bereikt tijdens haar voorzitterschap.

Richtsnoeren betreffende producttoezicht en bestuursregelingen door verzekerings–ondernemingen

naar top

Op 30 oktober 2015 heeft EIOPA een discussienota uitgebracht over het herziene ontwerp van voorbereidende richtsnoeren voor producttoezicht– en governance–regelingen van verzekeringsondernemingen en verzekeringsdistributeurs (POG richtsnoeren). Dit herziene voorstel houdt rekening met de opmerkingen en suggesties van de respondenten op de eerdere raadpleging (hoofdstuk 1 van de ontwerp–richtsnoeren), maar heeft tegelijkertijd de reikwijdte uitgebreid door een nieuw hoofdstuk over verzekeringsdistributeurs (hoofdstuk 2 van het ontwerp van richtsnoeren) erin op te nemen in overeenstemming met de eisen van de binnenkort te verschijnen IDD.

De uitgebreide richtlijnen worden nu herbenoemd als voorbereidende richtsnoeren. Volgens EIOPA hebben de voorgestelde richtlijnen tot doel de uitvoering van de organisatorische eisen aan het producttoezicht en governance–regelingen voor te bereiden, zoals uiteengezet in artikel 21a, nu artikel 25, van de IDD. Dit is nodig om de tijd te overbruggen totdat deze bepalingen in IDD volledig van toepassing zijn.

Gezien hun voorbereidende aard, is het de bedoeling om de richtlijnen pas te publiceren als de IDD officieel is goedgekeurd en gepubliceerd in het Publicatieblad van de EU. De voorbereidende richtlijnen proberen ook de intersectorale samenhang met soortgelijke bepalingen over het toezicht van het producttoezicht en governance, zoals vastgesteld in het bank– en effectenrecht, te promoten. De raadpleging sluit op 29 januari 2016.

Verdere werkzaamheden op consumentenbescherming en financiële innovatie naar top

Volgens het werkplan voor 2016 van het Gezamenlijke Comité van de ETAs blijven de ETAs, via het Gezamenlijke Comité, zorgen dat de consumentenbescherming en financiële innovatie een belangrijk element van hun regelgevende en toezichhoudende activiteiten zal zijn.

Het werk met betrekking tot consumentenbescherming en financiële innovatie richt zich op de volgende gebieden:

Het ontwerpen van regelgevende technische standaarden (RTS) op het gebied van informatievervalsing (disclosures) voor PRIIPs.

Hierover is een eerste draft verschenen in november die momenteel ter consultatie loopt tot 29 januari 2016. Zie: <https://www.eba.europa.eu/documents/10180/1268855/JC+2015+073+CP+PRIIPs+Key+Information+Documents.pdf>.

Een aparte discussienota wordt ook gepubliceerd over het ontwerp van RTS op basis van artikelen 10 en 13. De ontwerp RTS op artikel 8, gebaseerd op beide discussienota's, wordt dan afgerond en op 31 maart 2016 aan de Commissie aangeboden, zoals uiteengezet in de PRIIPs verordening. De publicatie van de definitieve versie van PRIIPs RTS wordt verwacht in de eerste helft van 2016. De nieuwe KID moet vanaf 1 januari 2017 worden toegepast.

Het voortzetten van haar beoordeling van de automatisering in financieel advies.

Dit initiatief is gelanceerd in 2015 en beoordeelt het fenomeen van de menselijke interactie tussen consumenten en financiële instellingen die in toenemende mate vervangen wordt door algoritmes die advies of andere vormen van aanbevelingen geven. Het werk analyseert de voordelen en risico's en beoordeelt welke wetgevende en/of toezichhoudende maatregelen moeten worden genomen. Op basis van de uitkomsten van deze analyse, met inbegrip van de antwoorden op [de raadpleging](#) op de Joint Discussion Paper on automation in financial advice, ontwikkelt het Gezamenlijke Comité in 2016, waar nodig, aanbevelingen. Reacties op de raadpleging kunnen tot 4 maart 2016 worden verstuurd.

Het toespitsen op de convergentie van het toezicht op het gebied van de bescherming van beleggers en financiële innovatie.

Dit zal een aantal follow-up-activiteiten bevatten in verband met de uitvoering door de financiële instellingen van de klachtenbehandelingsrichtlijnen van de ETAs. De doelstelling is tot een EU-brede standaard toepassing te komen.

Een nieuw gebied in het kader van het werk rond financiële innovatie.

Dit richt zich op kansen en uitdagingen in verband met het gebruik van "big data", en persoonsgegevens door de financiële instellingen bij het identificeren van consumenten, bij het vaststellen van consumptiepatronen – en om op maat gerichte aanbiedingen te doen. Het doel hierbij is om na te gaan welke eventuele wettelijke en/of toezichhoudende maatregelen moeten worden genomen.

Groenboek financiële retaildiensten naar top

Op 15 december 2015 heeft de Europese Commissie het Groenboek financiële retaildiensten uitgegeven. Het biedt een mogelijkheid om opmerkingen te maken over de manier waarop de Europese markt voor financiële retaildiensten – namelijk verzekeringen, leningen, betalingen, lopende rekeningen en spaarrekeningen en andere retailbeleggingen – verder kan worden opengesteld om betere resultaten voor consumenten en bedrijven tot stand te brengen en tegelijkertijd een toereikend niveau van consumenten en beleggersbescherming te handhaven. Het beoogt een inventarisatie te maken van de specifieke belemmeringen die consumenten en bedrijven ondervinden wanneer ze volledig gebruik willen maken van de eengemaakte markt en van de manieren waarop deze belemmeringen kunnen worden ondervangen, onder meer door optimaal gebruik te maken van nieuwe technologieën met inachtneming van de nodige waarborgen.

De Commissie organiseert begin 2016 een conferentie om de resultaten van de raadpleging te onderzoeken en de in dit groenboek genoemde prioritaire gebieden te bespreken. De Commissie voorziet tegen de zomer van 2016 in de publicatie van een actieplan voor financiële retaildiensten.

Zie: http://ec.europa.eu/finance/consultations/2015/retail-financial-services/index_en.htm.

Herziening Richtlijn Gegevensbescherming

[naar top](#)

Op een buitengewone vergadering op 17 december 2015 heeft de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken van het Europees Parlement haar standpunt bepaald over de teksten waarover tijdens de triloog tussen de Raad, het Europees Parlement en de Commissie overeenstemming was bereikt. Op 18 december 2015 heeft het Comité van permanente vertegenwoordigers (Coreper) deze compromisteksten goedgekeurd. De teksten worden tijdens een volgende zitting van de Raad voorgelegd met het oog op het bereiken van een politiek akkoord. De verordening en de richtlijn treden naar verwachting in het voorjaar van 2016 in werking en zijn vanaf het voorjaar van 2018 toepasbaar.

Een belangrijk onderdeel van de herziening is de toevoeging van "het recht om vergeten te worden". Dit recht om vergeten te worden is een cruciaal onderdeel voor verzekeraars om drie redenen:

- Verzekeraars zijn minder goed in staat individuele gegevens te analyseren, omdat het onderwerp van de gegevens de toestemming op verwerken zou kunnen weigeren. Hierdoor kunnen verzekeraars minder makkelijk individuele risico evaluaties uitvoeren. Dit kan leiden tot een grotere onzekerheid en uiteindelijk hogere kosten voor consumenten.
- Ook het detecteren van verzekeringsfraude kan ingewikkelder worden. Het wordt namelijk ingewikkelder gegevens als geschiedenis van claims te delen met andere verzekeraars. Deze gegevens worden gebruikt in het detecteren en in preventie van fraude.
- Organisaties waarvan de kernactiviteiten bestaan uit het verwerken van data en deze activiteiten vanwege hun schaal, omvang, aard of doeleinden regelmatig moeten worden gecontroleerd, moeten een Data Protection Officer (DPO) aannemen. Een DPO is exclusief verantwoordelijk voor het beschermen van data in het bedrijf. Ook zal elke organisatie hun data verwerking moeten documenteren en op verzoek moeten zij deze documenten afstaan aan het controlerende orgaan.

Tot slot, een groot gedeelte van de wetgeving in de EU wordt met deze herziening geharmoniseerd. Bedrijven en organisaties hoeven nu slechts één set regels te volgen. Hier valt echter nog wel een kanttekening bij te zetten, aangezien er mogelijkheden tot opt-out zijn voor de nationale overheden.

Burgerrechtenorganisaties zijn kritisch over de uitkomst. Het moderniseren zou slechts gedeeltelijk zijn gelukt en enkele belangrijke definities zijn niet scherp genoeg. Bits of Freedom omschrijft het aangenomen pakket aan maatregelen als de absolute minimumstandaard als men kijkt naar wat mogelijk was.

2016

1 januari 2016	Inwerkingtreding Solvency II raamwerk
1 januari 2016	Inwerkingtreding SRM
1 januari 2016	Begin Nederlands voorzitterschap
25 januari 2016	Stemming in ECON over rapport Hayes (IORP II)
29 januari 2016	Einde raadpleging over het essentiële-informatiedocument (KID) in het kader van PRIIPs
29 januari 2016	Einde raadpleging POG discussienota
31 januari 2016	Einde call for evidence Kapitaalmarktunie
Eind januari	Bekendmaking resultaten stresstest IORPs
Eind januari	Commissie verwacht advies van EIOPA over infrastructure corporates
Begin februari	EIOPA geeft zijn advies over PEPPs aan de Commissie
4 maart 2016	Einde raadpleging discussienota Gemengd Comité over automatisering van financieel advies
8 maart 2016	Stemming in het EP over IORP II
18 maart 2016	Einde raadpleging groenboek retail financial services
22 maart 2016	Einde raadpleging Goede praktijken in het kader van communicatie-middelen en -kanalen om te communiceren met leden van bedrijfspensioenfondsen
Maart 2016	Publicatie activiteiten rapport DG FISMA
Maart 2016	EIOPA geeft rapport aan de Commissie over IORP stress-test en QA
Eind maart	EIOPA geeft resultaten QIS2 en advies over de Holistic Balance Sheet van pensioenfondsen aan de Commissie
Eind maart	Einde onderzoeksperiode (scrutiny) van het EP van de SII geamendeerde gedelegeerde verordening
31 maart 2016	Het Gemengd Comité levert aan de Commissie advies over de RTS over het essentiële-informatiedocument (KID)
April 2016	Eindrapport TTYPE
Eerste helft 2016	Publicatie definitief ontwerp RTS voor KID voor PRIIPs
30 juni 2016	Einde Nederlands voorzitterschap
Eind oktober 2016	Europese Commissie publiceert haar werkprogramma 2017
31 december 2016	Alle verzekeringsgebaseerde beleggingsproducten moeten een essentiële-informatie document hebben

ALDE:	Alliance of Liberals and Democrats for Europe
CCP:	Central Counter Parties (centrale verrekenkamers)
CMU:	Capital Markets Union
DGS:	Depositogarantiesysteem
DG FISMA:	Directoraat-Generaal Financiële Instellingen, Stabiliteit en Markten
EBA:	European Banking Authority
ECB:	Europese Centrale Bank
ECR:	European Conservatives and Reformists Group
ECON:	Committee on Economic and Monetary Affairs (EP)
EDIS:	European Deposit Insurance System (Europees depositogarantiesysteem)
EIOPA:	European Insurance and Occupational Pensions Authority
ELTIF's:	European Long Term Investment Funds
EPP:	European People Party
ESMA:	European Securities and Markets Authority
ESRB:	European Systemic Risk Board
ETA's:	Europese Toezichthoudende Autoriteiten (ESA in het engels)
FSB:	Financial Stability Board
IAIS:	International Association of Insurance Supervisors
IDD:	Insurance Distribution Directive
IMD:	Insurance Mediation Directive
IORP:	Institutions for Occupational Retirement Pensions (IBPs)
ITS:	Implementing Technical Standard
GREENS/EFA:	The Greens/ European Free Alliance
G-SIIs	Global Systemically Important Insurers
GUE/NGL	European United Left - Nordic Green Left
IORP:	Institutions for Occupational Retirement Provision
ITS:	Implementing Technical Measures
KID:	Key Information Document
L2:	Level 2
MiFID:	Markets in Financial Instruments Directive
PEPP:	Pan-European Private Pension
PRIIP's:	Verpakte retailbeleggingsproducten en verzekeringsgebaseerde beleggingsproducten
POG:	Product Oversight and Governance
QA:	Quantitative Assessment
RTS:	Regulatory Technical Standards
S&D:	Group of the Progressive Alliance of Socialists and Democrats
SII:	Solvency II
SSM:	Single Supervisory Mechanism
SRF:	Single Resolution Fund
SRM:	Single Resolution Mechanism
UFR:	Ultimate Forward Rate
UCITS:	Undertakings for Collective Investment in Transferable Securities (collectieve investeringsfondsen)

Deze Nieuwsbrief is geschreven door Lodewijk Buschkens en Lieve Lowet, partners bij ICODA European Affairs. Beiden hebben meer dan twintig jaar praktijkervaring in Brussel. ICODA is sinds 1991 actief op het gebied van Europese belangenbehartiging. Het kantoor van ICODA is gevestigd midden in de Europese wijk van Brussel. Vanuit deze centrale positie verleent het bureau diensten aan het bedrijfsleven, nationale en lokale overheden, NGO's, de Europese Commissie en Europese koepelorganisaties. Naast monitoring bestaat de dienstverlening uit advisering en uitvoerende werkzaamheden op het gebied van European Affairs. ICODA adviseert haar cliënten over de te volgen lobbystrategie, de juiste timing van de lobby en de wijze van informatieverstrekking aan de Europese beleidsmakers.

Research afgerond op 14 januari 2016

